

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 70
Національного аерокосмічного
університету «Харківський
авіаційний інститут»
д. держ. упр., професору
Олексію КРЮКОВУ

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Рецензія на дисертаційну роботу Сеїдової-Богословської Ельвіри Гасимівни «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» дозволяє сформулювати узагальнені висновки щодо її актуальності, ступеня обґрунтованості основних наукових положень, висновків, рекомендацій, достовірності, наукової новизни, практичного значення, а також загальної оцінки роботи.

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Перспективи сталого розвитку України безпосередньо пов'язані із забезпеченням стабільного й результативного функціонування механізмів публічного управління в межах всіх рівнів в умовах цифровізації соціально-економічних процесів, котрі систематично змінюються. Особливо актуальними ці питання постають для органів місцевого самоврядування, діяльність яких в Україні поки що недостатньо забезпечена сучасними інформаційно-комунікаційними і цифровими технологіями. У зв'язку з цим, дисертаційна робота Сеїдової-Богословської Е.Г. «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» є своєчасною та актуальною.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень її обґрунтованості і достовірності.

Мета дисертаційної роботи полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних засад і розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Мета, поставлена дисертантом, досягається завдяки вирішенню комплексу наукових завдань, зокрема:

- з’ясувати сутність цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування як об’єкту публічного управління;
- виокремити специфіку механізмів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування;
- проаналізувати досвід зарубіжних країн стосовно публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування;
- оцінити поточні виклики та суперечності для публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування;
- обґрунтувати стратегічні орієнтири регіонального інноваційного розвитку в умовах цифровізації;
- здійснити моделювання процесів електронного управління в органах місцевого самоврядування;
- запропонувати комплекс заходів щодо підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації.

Об’єктом дослідження є публічне управління у сфері інформатизації функціонування територіальних громад.

Предмет дослідження – публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Для вирішення окреслених завдань та отримання необхідних результатів дисертант використав різноманітні загальнонаукові та спеціальні наукові методи дослідження:

- гіпотетико-дедуктивний – для уточнення сутності предмета дослідження;

- узагальнюючий і порівняльний – для оцінки діючих механізмів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні та в закордонній практиці;

- суб'єктно-об'єктний – для розробки механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації;

- метод рефлексивного управління – для виокремлення стратегічних орієнтирів підвищення ефективності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації;

- структурно-функціональний підхід – для побудови комплексної моделі електронного управління територіальною громадою;

- метод системного аналізу – для побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації;

- наукове моделювання – для розробки моделі інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування.

Інформаційно-аналітичною основою дисертаційної роботи є законодавчі та підзаконні акти України, які регулюють питання, пов'язані з цифровізацією діяльності органів місцевого самоврядування, наукові здобутки вітчизняних і закордонних дослідників, статистичні дані органів державної влади та місцевого самоврядування, власні авторські напрацювання.

Сформульовані дисертантом наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими та таким, що базуються на належному використанні наукових розробок зарубіжних та українських вчених-дослідників як з теорії публічного управління, так і з нормативно-

правової бази, яка регулює відносини у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування, а також власних авторських дослідженнях.

Структура дисертаційної роботи побудована з дотриманням принципів логічності викладу дослідженого матеріалу, послідовно та повністю розкриває зміст наукової праці, поданої на рецензування. Висновки за розділами та загальні висновки дисертації в достатній мірі є обґрунтованими та логічно пов'язаними, базуються на переконливих аргументах проведеного дослідження та отриманих результатах.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

– побудовано модель інформаційної системи планування й упорядкування рішень в органах місцевого самоврядування, котра базується на безпечній інфраструктурі обміну даних, розрахована на велику кількість користувачів та уможливорює передачу й оновлення інформації в режимі реального часу, що забезпечує прозорість й економію часу в процесі прийняття рішень із зменшенням ризиків порушення безпеки даних та мінімальними технічними змінами в існуючих інформаційно-комунікаційних системах;

удосконалено:

– методичний підхід до формування цифрової інфраструктури органів місцевого самоврядування, котрий базується на побудові архітектури цифрових стандартів та виробленні єдиних параметрів цифрових сервісів і платформ для органів місцевого самоврядування, що уможливорює розробку програми цифрового розвитку органів місцевого самоврядування з метою якісного підвищення рівня функціонування адміністративних сервісів та оптимізації активності управлінського апарату;

– механізм оцінки розвитку процесів управління в органах місцевого самоврядування в умовах цифрової трансформації, котрий має плануватися одночасно з розробкою регіональних проєктів цифровізації, виходячи з

початкових темпів реалізації заходів з цифрової трансформації, та передбачає підвищення рівня розвитку та доступності цифрових сервісів та технологій для населення, а також розвиток краудсорсингу та залучення населення до процесу створення цінностей;

– комплексну модель електронного управління територіальною громадою, котра забезпечує структурне упорядкування управлінських аспектів в органах місцевого самоврядування в межах автоматизації процесів та уможливорює підтримку результативності процесів управління в органах місцевого самоврядування з допомогою моніторингу умов, створених на території;

дістали подальшого розвитку:

– практичний підхід до побудови регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації, котрий передбачає активізацію участі держави, громадських організацій та представників бізнесу в процесах модернізації єдиної територіальної системи надання цифрових державних послуг в режимі онлайн, забезпечення інформаційної безпеки й оцифрування підприємств, організацій та установ через застосування сучасної цифрової інфраструктури;

– стратегічні орієнтири підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації, котрі базуються на створенні набору базових і додаткових послуг, які надають органи місцевого самоврядування у вигляді комплексу: управління, «розумне» житлово-комунальне господарство, інновації для довкілля, «розумний» транспорт», наявність розвиненої інфраструктури мереж зв'язку й інтелектуальних систем громадської безпеки, що в сукупності забезпечує створення ефективних адаптованих під потреби конкретного регіону цифрових технологій;

– змістовно-категорійний апарат науки «Публічне управління та адміністрування» через уточнення сутнісної характеристики таких понять: *«публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого*

самоврядування» в якості цілеспрямованого процесу впровадження цифрових технологій для переведення послуг органів місцевого самоврядування в електронний формат, котрий базується на використанні онлайн-платформ для оформлення та надання документів з метою спрощення процедур документообігу та налагодження ефективної взаємодії з громадянами; «інфраструктура цифровізації органів місцевого самоврядування», котра передбачає наявність наступних складових: користувачі, портали, механізми автоматизованої координації задля управління безпечним обміном даних в межах надання органами місцевого самоврядування базових державних послуг за допомогою активів інтероперабельності та базових реєстрів з метою забезпечення європейської функціональної цифрової сумісності.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтуванні та розробці пропозицій, орієнтованих на вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування в Україні. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті положення, які є результатом особистої роботи здобувача, що полягає у дослідженні комплексу питань, пов'язаних з вдосконаленням процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Розробки, представлені в дисертаційному дослідженні, знайшли практичне застосування в діяльності Департаменту інклюзивної доступності та безбар'єрного середовища Харківської міської ради в контексті підвищення результативності функціонування органів місцевого самоврядування на основі цифрової трансформації (довідка про впровадження № 660/0/1108-25 від 22.12.2025 р.), а також Адміністрації Слобідського району Харківської міської ради щодо застосування механізму оцінки розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифрової трансформації (довідка про впровадження № 03.2.1-25/799/0/167-26 від 13.05.2026 р.).

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях дисертанта.

Основні наукові положення та здобутки дисертаційного дослідження викладено у 19 публікаціях, із них 6 статей – у фахових журналах і збірниках наукових праць; 1 стаття – у зарубіжному виданні, що входить до наукометричної бази Scopus, за темою дослідження; 12 – тези доповідей на конференціях. Загальний обсяг публікацій становить 4,5 авт. арк.

Загальні висновки до дисертації відповідають її змісту, конкретно висвітлюючи отримані наукові та практичні результати. Слід зазначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій містяться нові наукові доробки, що мають певну теоретичну та практичну цінність.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження.

Позитивно оцінюючи в цілому рецензоване дисертаційне дослідження Сеїдової-Богословської Е.Г. «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування», стало можливим висловити певні зауваження та вказати на дещо дискусійний характер окремих положень:

1. У дисертаційній роботі показано, що регіональні інформаційні системи є формою здійснення місцевого самоврядування, котре ґрунтується на застосуванні локальних та інтегрованих інформаційних систем, що забезпечують надання електронних адміністративних послуг, а також електронну участь населення у прийнятті рішень з питань місцевого значення, проте не зовсім чітко розкрито цілі регіональних інформаційних систем.

2. Деякі положення і висновки дисертаційного дослідження слід визнати недоопрацьованими. Так, у п. 6 висновків недостатньо повно розкрито складові очікуваної результативності запропонованої моделі розвитку регіональної інноваційної підсистеми в умовах цифровізації.

3. Потребують додаткової деталізації ключові фактори розвитку регіональної інноваційної підсистеми, зокрема, її цифрові ресурсі детермінанти (стор. 160 роботи).

4. У дисертаційній роботі недостатньо описано специфіку механізмів цифрового фінансування та їх користь для органів місцевого самоврядування в Україні.

Але в цілому, зазначені зауваження та дискусійний характер певних суджень автора не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальна оцінка дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що вирішує поставлене наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні науково-теоретичних підходів та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесів публічного управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування.

Представлена дисертаційна робота на тему: «Публічне управління у сфері цифровізації діяльності органів місцевого самоврядування» відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку присудження наукового ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року №44, а її авторка, Сеїдова-Богословська Ельвіра Гасимівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі управління та адміністрування (спеціальність 281 – публічне управління та адміністрування).

Офіційний рецензент:
доктор наук з державного
управління, професор,
Заслужений діяч науки і
техніки України, професор
кафедри економіки та
публічного управління

*Національного аерокосмічного
університету «Харківський
авіаційний інститут»*

Андрій ДЄГТЯР